నమ్మకాలు

నమ్మకమనేది మనిషి జీవితంలో ఒక కుమ్మరి పురుగు లాంటిది. నమ్మకాలకి లొంగిన మనుషులు మనసుల చుట్టూ చెదలు పెంచుకొని, అదో రకమైన జీవితానికి అలవాటు పడిపోతారు. తన మీద తనకు నమ్మకమున్న మనిషి ఏ ఇతర విషయాల మీదా నమ్మకాలు పెంచుకోడు. అది లోపించినప్పుడే రకరకాల నమ్మకాలు పుట్టుకొస్తాయి. దేవుళ్ళూ, దయ్యాలూ, వర్జ్యాలూ, శకునాలూ, వాస్తులూ - ఒకటేమిటి, రకరకాలుగా మూఢ నమ్మకాల్ని పెంచుకొని బాధపడ్తూంటారు. నా మీద నాకు నమ్మకమున్న రోజుల్లో నే నాలోచించే తీరు ఇలా ఉండేది.

అయితే కొన్ని సంఘటనలు నన్నోసారి ఈ నమ్మకాల వైపు మొగ్గేటట్లు చేశాయి.

నేను డెహ్రాడూన్‌లో ఉంటున్నప్పుడు నా స్నేహితుడొకడు సకుటుంబంగా మన వైపునుండి వచ్చి, నన్నూ, నా కుటుంబాన్ని హరిద్వార్ ప్రయాణానికి లేవదీశాడు. హరిద్వార్‌లో గంగ నీళ్ళు చల్లగా ఉండటానికి ఒక కాలమంటూ లేదు. అవి ఎప్పుడూ చల్లగానే ఉంటాయి. పిల్లలు నీటిలో దిగడానికి మొరాయించి, గట్టునే బట్టలకు కాపలా కాస్తూ కూర్చున్నారు. నా స్నేహితుడు వెంకటాద్రి, నేనూ ప్రాణాలుగ్గబట్టుకొని, నరాలు గడ్డ కట్టుకుపోయే చలిలో, మంచుగడ్డలా చల్లగా ఉన్న గంగలో ఒక మునుగు మునిగాం. అదే వూపులో మరో రెండు మునకలు వేసి, గట్టు మీదకు పరుగెత్తి బట్టలు కట్టుకున్నాను. మా వాడు బేరమాడిన పండా అతగాడి చేత పితృ దేవతలకు తర్పణాలొదిలిస్తున్నాడు. పేరు పేరునా తాత ముత్తాతల దగ్గర్నుంచి చదివించి గంగాజలం మంత్రోక్తంగా వదిలిస్తున్నాడు. వెంకటాద్రికి పన్నెండో ఏటనే అతగాడి తండ్రి కాలం చేశాడు. వెంకటాద్రి తన తండ్రి శేషాద్రి పేరున తర్పణాలొదిలాడు. గట్టును కూర్చున్న వెంకటాద్రి ఏడేళ్ళ

కొడుకు శేషాద్రి ఉన్నట్టుండి, "అమ్మా, కడుపంతా నీళ్ళతో నిండినట్లవుతోందే!" అన్నాడు.

"అవుటుకి వస్తోందేమో, ఎటైనా వెళ్ళి పోసుకొని రా" అన్నది వెంకటాద్రి శ్రీమతి.

"అదికాదే - అదోరకంగా నీళ్ళు కడుపులో పడుతున్నట్లనిపిస్తోంది!" అని మరు క్షణంలో కాస్త దూరంలో, ఎండ పొడన కూర్చున్న మా వాడి దగ్గరకు పోయి మాట్లాడ్డం మొదలుపెట్టాడు.

నేను అవాక్కయి వెంకటాద్రి కొడుకు వైపు చూస్తూ కూర్చుండిపోయాను! ఏమిటీ విచిత్రం?! వెంకటాద్రి తన తండ్రి పేరన తర్పణాలు వదిలినప్పుడు, వెంకటాద్రి కొడుకు తన కడుపు నీళ్ళతో నిండినట్లు అనుభూతిని పొందడం విచిత్రం కాక మరేమంటారు?

ఈ విషయం గురించి చర్చించి రెండు గంటల సేపు ఇద్దరమూ బుర్రలు పాడు చేసుకున్నాం. తర్వాత ఏదో యాదృచ్ఛికంగా జరిగి ఉంటుందని కొట్టిపారేశాం.

కొంతకాలం తర్వాత ఆఫీసు పని మీద శ్రీనగర్ వెళ్ళవలసి వచ్చింది ఒకసారి. పని పూర్తయిన రోజున ఊరి మీద పడ్డాను. సాయంత్రం శంకరమఠం కొండ మీద నుంచొని, డాల్ లేక్ వైపు శ్రీనగర్ సౌందర్యాన్నీ, నగరమంతా అల్లుకుపోయిన మురికి కాల్వల సొంపునీ చూస్తుండగా, వచ్చి పక్కనే నిల్చున్న స్నేహితుడు శ్రీపతిని గుర్తుపట్టాను. రాజమండ్రి కాలేజీలో ఇద్దరమూ కలిసి చదువుకొన్నాం. అతగాడికి చండీఘడ్ నుండి శ్రీనగర్ బదిలీ అయి రెండు నెలలయిందట. నా కంటే చాలా ఆలస్యంగా పెళ్ళయిం దతనికి. పెళ్ళానికి మొదటి కానుపు అవటం మూలాన, పుట్టింట్లోనే ఉంచేశాడు-పురుడు వచ్చిన తర్వాత ఏకంగా తీసుకొద్దామని. ఈ లోపుగా అతనికి క్వార్టర్సూ అవీ దొరికాయి.

శ్రీపతి బలవంతం మీద ఆ మర్నాడు చేయవలసిన తిరుగు ప్రయాణాన్ని వాయిదా వేసుకొని, హోటల్లోంచి మకాం ఎత్తేసి అతగాడి క్వార్టర్సుకి వెళ్ళాను. రాత్రి భోజనాలయిన తర్వాత ఆ మాటా ఈ మాటా మాట్లాడుకొంటూ మర్నాడు 'పహల్‌గామ్' ప్రయాణం వేసుకొన్నాం. శ్రీపతి వాళ్ళ చీఫ్ ఇంజనీర్‌కి టెలిఫోన్ చేసి రెండు రోజులు సెలవు తీసుకొన్నాడు. నేనూ మా బాస్‌కి ట్రంక్‌కాల్ చేసి, రావడం నాలుగైదు రోజులు ఆలస్యం కావచ్చునని చెప్పాను.

మర్నాడు ఉదయం టూరిస్ట్‌బస్‌లో 'పహల్‌గామ్' బయలుదేరాం. దారిలో 'మటన్' అనే గ్రామం దగ్గర బస్సు ఆగింది. అక్కడున్న ఆలయం ముందున్న కొలనులో రకరకాల చేపల్ని చూస్తుండగా, నుదుట ఎర్రగా కుంకం బొట్టూ, తల మీద పసుపు రంగు తలపాగా, భుజాల మీదుగా కావిరంగు గోవుల కండువా, కాళ్ళకు పావుకోళ్ళు ధరించిన ఒక వ్యక్తి మా దగ్గరకు వచ్చాడు. సంభాషణంతా హిందీలోనే జరిగింది.

"అదృష్ట జాతకులు. కాశ్మీరు మనుషులు కారు. మద్రాసీలు - అవునా?" అన్నాడు.

"మద్రాసీలం కాం. ఆంధ్రులం; హైదరాబాదీయులం!" అన్నాను చిరాగ్గా.

శ్రీపతి నవ్వి వూరుకొన్నాడు.

"అయితే పవిత్ర గోదావరీ నదీ ప్రాంతంలోనివాళ్ళు. ఆ నీటిని తాగి పెరిగిన మీరు చాలా అదృష్టవంతులు!"

నేనూ, శ్రీపతీ మాట్లాడలేదు. నాది రాజమండ్రి. అతగాడిది కొవ్వూరు.

"ఎన్ని తరాల నుంచి పడి ఉన్నాయోకాని, మా ఇంట భృగునాడి పత్రాలున్నాయి. మీ పేరూ, తండ్రి పేరూ చెప్పండి. రేపు సాయంత్రం ఈ బస్సు తిరిగి వెళ్లే సమయానికి వెదికి పైకి తీస్తాను. మీ అదృష్టం బాగుంటే దొరకవచ్చును"- ఆ వ్యక్తి తిన్నగా వ్యాపార సరళిలోకి దిగాడు.

శ్రీపతి నవ్వుతూ అడిగాడు: "ఏ మాత్రం ఖర్చవుతుంది? అయినా ఈ నాడి హోషియార్‌పూర్‌లో ఎవరి దగ్గరో ఉందని విన్నాను?!"

"ఉండొచ్చు! ఇవి చెల్లాచెదురై చాలామంది చేతుల్లో పడ్డాయి. అందుకనే దొరికితే మీ అదృష్టమంటున్నాను. మీరు ముందుగా రెండు రూపాయలు అడ్వాన్సుగా ఇవ్వండి, నేను వెదకడానికి పడే శ్రమ ఫలంగా. మీ నాడి దొరికితే, రేపు మీరు పది రూపాయలిచ్చి దాన్ని తీసుకుపోవచ్చు."

"దొరక్కపోతే?" నేను ప్రశ్నించాను.

"ఒక బీద బ్రాహ్మడికి మీరు రెండు రూపాయలు దానం చేసినట్లవుతుంది! నా పొట్ట గడవడానికిదో మార్గం. ఇందులో దాపరికం ఏమీ లేదు."

"నువ్విచ్చే నాడి నిజమైందని దాఖలా ఏమిటి?" శ్రీపతి ప్రశ్నించాడు.

"మీకు నమ్మకముంటే, నా కిప్పుడు రెండు రూపాయలివ్వండి. లేకపోతే, నాడిని శంకించే వాళ్లని బలవంతం చేసే అలవాటు నాకు లేదు!" ఆ వ్యక్తి కొంచెం కోపంగా అన్నాడు. మావాడు మరి మాట్లాడకుండా రెండు రూపాయలిచ్చి అతడడిగిన వివరాలు చెప్పాడు. అతను ఒక చిన్న నోట్‌బుక్‌లో వ్రాసుకొని నాకేసి చూశాడు. నేను నవ్వి వూరుకున్నాను. మమ్మల్ని వదిలి మరో గుంపు దగ్గరకు పోయాడు. తెచ్చి పెట్టుకున్న ఆ కోపం కూడా మనిషి మనస్తత్వం మీద ఆయుధంగా ప్రయోగించి, తన వ్యాపారాన్ని కొనసాగించే ఆ వ్యక్తి ధైర్యాన్ని నేను మెచ్చుకోకుండా ఉండలేకపోయాను.

పహల్‌గామ్‌లో ఆ రోజూ, మర్నాడు ఉదయమూ చాలా కులాసాగా గడిపేశాం. తిరుగు ప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యే సమయానికి శ్రీపతికి ఎక్కడలేని జ్వరమూ ఒక్కసారిగా ముంచుకొచ్చింది. ఏవో నాలుగు మాత్రలు మింగించి, అలాగే తీసుకువెళ్ళి బస్సులో కుదేశాను. ఆ పైన శ్రీపతికి ఒళ్ళు తెలియలేదు. 'మటన్' చేరిన తరువాత బస్సు ఆగింది. శ్రీపతి మంచి నిద్రలో ఉన్నాడు. బస్సు దిగి క్రితంరోజు వ్యక్తి కోసం చూశాను. కోనేటి పక్క నుంచి వడివడిగా అడుగులు వేసుకొంటూ వస్తున్న అతణ్ణి చూసి ఎదురు వెళ్ళాను. నన్ను గుర్తుపట్టి అడిగాడు: "మీ స్నేహితుడేడి?"

"జ్వరంతో పడున్నాడు. అతన్నిప్పుడు బాధపెట్టవద్దు. నాడి దొరికిందా?"

"నేను చెప్పానుగా, అదృష్టవంతుడికి దొరుకుతుందని!" అంటూ సంచీలోంచి ఒక

సెలోఫేన్ కవరు పైకి తీశాడు. దాని లోపల పచ్చబారిపోయిన కాగితం మీద అతి లీలగా సంస్కృతంలో వ్రాసిన ఏవో కొన్ని వాక్యాలు కనబడ్డాయి. నేను పది రూపాయలిచ్చి ఆ కవరందుకొన్నాను.

"జాగ్రత్త! తాళపత్రాలు చెదలు పట్టిపోతుంటే, వాటి నుంచి ఈ కాగితాల మీదకు ఎక్కించారు మా పూర్వీకులు. ఈ కాగితం కూడా శిథిలావస్థలో ఉంది. నువ్వు మడిచావంటే అప్పుడంలా విరిగిపోతుంది. ఇంతకీ నీ స్నేహితుడికి సంస్కృతం వచ్చునా?" ఆ వ్యక్తి అన్నాడు.

"నాకూ, నాకు తెలుసున్నంత వరకూ అతగాడికి సంస్కృతం తెలియదు!" అన్నాను నవ్వుతూ.

"సరేలే, మీరింటికి పోయి సావధానంగా ఎవరిచేతనైనా చదివించుకోండి. కొన్ని వివరాలు నోటి మాటగా చెప్తున్నాను. ఎందుకంటే ఈ నాడిని ఎక్కడైనా జారవిడిస్తే కష్టం కదా?"

బస్సు వెళ్ళిపోతుందేమోనన్నట్లుగా చూశాను. నా ఉద్దేశ్యం గ్రహించినవాడల్లే ఉంది, మాట్లాడటం మొదలుపెట్టాడు. "ఫర్వాలేదు. బస్సింకా కొన్ని నిమిషాలు ఆగుతుంది. ఈ జాతకుడికి మంచి యోగదశ ఉంది. ఆధునిక నిర్మాణానికి సంబంధించిన శాఖలో పని చేస్తున్నాడు..." ఇలా ఏవేవో కొన్ని వివరాలు చెప్పిన తరువాత చివరగా అన్నాడు: "మీ స్నేహితుడి ప్రథమ సంతానానికి రెండేళ్ళ వయసులో మారకం ఉంది."

ఆ లోపులో బస్ హారన్ విని, ఆ వ్యక్తిని వదిలి పరుగెత్తాను. శ్రీపతి అలాగే పడుకున్నాడు. ఆ కవర్ని నా బ్రీఫ్ కేసులో పడేశాను.

శ్రీనగర్ చేరుకున్న తర్వాత, అతను జ్వరం నుంచి తేరుకొనేవరకూ మరో రెండు రోజులాగిపోయాను. మూడో రోజు సాయంత్రం నేను తిరుగు ప్రయాణం సన్నాహాలలో ఉండగా, శ్రీపతికి నాడిని గురించి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

"అన్నట్టు, 'మటన్' దగ్గర ఆ వ్యక్తిని మనం కలుసుకోలేదు కదూ?" శ్రీపతి అడిగాడు.

"నువ్వేదో ఒళ్ళు తెలియని జ్వరంలో పడున్నావ్. నేను కిందకు దిగి ఆ వ్యక్తి కోసం చూశాను. అయిపూ పత్తా లేదు! సరేలే, దానం చేశావనుకో!" అన్నాను నవ్వుతూ. నాకు నమ్మకం లేకపోయినా, నమ్మకమున్న శ్రీపతికి ఆ కాయితం ఇవ్వడం నాకు మనస్కరించ లేదు. పెళ్లానికి తొలి కాన్పు. అందులోని ఉవాచ అతగాడేం సీరియస్‌గా తీసుకొని మనసు పాడు చేసుకుంటాడేమోనని నా భయం.

డెహ్రాడూన్ వెళ్ళిన తరువాత ఆ కాగితాన్ని పెట్టడుగున పారేశాను. ఒక ఆరేడేళ్లు కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయి. ఉన్నట్టుండి ఒక రోజున శ్రీపతి సకుటుంబంగా దిగాడు మా ఇంట. ముస్సోరీలో ఏదో పని మీద వచ్చాడట. కలిసి కాస్త సరదాగా తిరగొచ్చునని కుటుంబంతో వచ్చాడు.

అతగాడికి ముగ్గురు పిల్లలు. "వీడు మా మొదటి వెధవ. నువ్వప్పుడు శ్రీనగర్ వచ్చి

నప్పుడు మా ఆవిడ కాన్పుకెళ్లిందన్నానే, వాడే వీడు వీళ్ళిద్దరూ, తర్వాత ఆడపిల్లలు-'' శ్రీపతి తన పిల్లల్ని చూపిస్తూ అన్నాడు.

ముస్సోరీలో శ్రీపతి పని పూర్తయింది. అలసిపోయిన ఆడవాళ్ళూ, పిల్లలు దూరంగా బెంచీల మీద కూలబడ్డారు. టైగర్ హిల్ మీద నుండి లోయల్లోకి చూస్తూ శ్రీపతికి జరిగిందంతా చెప్పి, అడిగాను- ''ఇప్పుడేమంటావు? ఆ కాగితం నా దగ్గరే ఉంది. కావాలంటే తీసుకుపో, పది రూపాయిలిచ్చి మరీనూ! దాన్ని నమ్మితే నీ మనసెంత పాడై ఉండేదని?''

''అందులోని వివరాలు ఏం తప్పని? నా ఉద్యోగ లక్షణాలు సరిపోయాయి. ఈ ఆరేళ్ళలోనూ మూడు ప్రమోషన్లు వచ్చాయి!''

''అవి సరే, మనం చేసే ఉద్యోగాలన్నీ ఆధునిక నిర్మాణానికి సంబంధించినవే. అది మనం అన్వయించుకోవడంలో ఉంటుంది. ఉద్యోగం అన్న తర్వాత ప్రమోషన్లు ఎప్పుడో అప్పుడు రాకమానవు. నేనంటున్నది మీ మొదటి వాడిని గురించి. వాడికిప్పుడారేళ్లు దాటాయి. అందులో రెండో ఏట ప్రథమ సంతానానికి మారకం రాసుందని చెప్పాడుగా!''

శ్రీపతి ఒక్కక్షణం ఆగాడు. కొండల మాటుగా దిగజారుతున్న సూర్యుడి ఎర్రదనంలోకి చూస్తూనే నెమ్మదిగా అన్నాడు: ''నీకు తెలియని నిజం చెప్తున్నాను. పెళ్లి కాక మునుపు నేను అతి విచిత్రమైన పరిస్థితుల్లో ఒక యువతి పరిచయంలో పడ్డాను. నా వల్ల ఆమెకు కలిగిన ఆడపిల్ల రెండో ఏటనే చనిపోయింది. నాకున్న ఈ అక్రమ సంబంధం కూడా ఆ నాడిలో ఉండే ఉంటుంది. కావాలనే అతగాడు నీతో చెప్పి ఉండడు!''

లోయలో చీకటిలాగే, నా మనస్సుని ఈ నమ్మకమనే చీకటి ఆవరించసాగింది. ఆ రాత్రి ఇంటికి వెళ్ళిన తరువాత ఆ నాడిని పైకి తీసి మా యింటి యజమాని చేత చదివించాము. అందులో ఒక వాక్యం...'ఇతగాడు మంచి రసికుడు!'

ఈ రెండు సంఘటనలూ నా దృక్పథంలో కొంత మార్పును తీసుకువచ్చాయి. కొద్ది కొద్దిగా నమ్మకాలు మొలకెత్తడం ప్రారంభించాయి.

ఒకసారి ఢిల్లీ నుంచి ఒక ఉద్యోగానికి హఠాత్తుగా టెలిగ్రాం ద్వారా ఇంటర్వ్యూ కాల్ వచ్చింది. సరిగ్గా ఆ సమయానికి బదరీనాథ్, రుద్రప్రయాగ లాంటి పుణ్యక్షేత్రాలూ, ఋషీకేశ్, హరిద్వార్ లాంటి పుణ్యతీర్థాలు దర్శించి, తన మనవరాలి దగ్గర ఒక నెల రోజుల పాటు ఉన్నట్లుంటుందని, మా శ్రీమతి మామ్మగారు డెహ్రాడూన్‌లో మాతో ఉన్నారు. ఇంక ఆవిడ చేసిన ఆర్భాటం ఇంతా అంతా కాదు. ఆ రోజు ఉదయం మా ఆవిణ్ణి చలిలో స్నానం చేయించి, దేవుడికి దీపం పెట్టించింది. ఎనిమిదిన్నర వరకూ దుర్ముహూర్తం. ట్రైన్ సరిగ్గా తొమ్మిదింటికి.

''చూడు, బాబూ, చాదస్తం మనిషిననుకోకు. ఇక్కడ నువ్వు రైల్లో కాలు పెట్టిన తర్వాత ఢిల్లీ చేరే వరకూ కిందకు దిగరాదు. అంటే ఇక్కడ గడ్డ మీద తీసిన కాలు మళ్ళీ ఢిల్లీ గడ్డ మీదనే మోపాలన్న మాట! నిన్న రాత్రి పీడకల వచ్చింది. ఇంజన్ వెనక పెట్టెలో

మట్టుకు కూర్చోకు!"

ఆవిడ పోరు పెట్టి, నాచేత అలానే చేస్తానని ఒట్టు వేయించుకొంది. రిక్షా ఎక్కిన తర్వాత మంచి శకునం రాలేదని పది నిమిషాలు కదలనివ్వలేదు. అంతలో ఎదురుగా, మా సందు చివరగా ఉండే ఒక పాకలోని పనిమనిషి ఎదురు వస్తూండడం చూసి, "పోనీరా అబ్బీ" అన్నాను. గుమ్మంలో నిల్చున్న ఆవిడ, "ఆ మనిషి పునిస్త్రీయేనా?" అని అడిగింది.

"ఆ మనిషికి ఇద్దరు మొగుళ్ళు. డబల్ పునిస్త్రీ!" అన్నాను (హిమాలయ పర్వత ప్రాంతంలో ఒక తెగకు చెందిన మనిషి ఆమె. బహు భర్తృకలు వాళ్ళు). ఆవిడ తెల్ల బోయింది. రిక్షా కదిలింది. స్టేషన్ చేరి, టికెట్ కొని ప్లాట్‌ఫారం మీదకు వెళుతుండగా బండి కదిలింది. చచ్చీచెడి పరుగెత్తి చివరి కంపార్ట్‌మెంట్ అందుకొని అందులో కూలబడ్డాను. చాలా రష్‌గా ఉంది. మరో స్టేషన్‌లో దిగి పెట్టి మారుదామన్నా వీలులేని పరిస్థితి. కిందకు దిగరాదు కదా! పోనీలే, ఇంజన్ వెనుక పెట్టి కాదని సంతృప్తి పడ్డాను.

అయితే 'లక్సర్' చేరుకున్న తర్వాత కాని జరిగిన పొరపాటు తెలియలేదు. అక్కడ ఇంజన్ అటు నుంచి ఇటు మారి నేనున్న పెట్టెకు తగిలించబడింది! డెహ్రాడూన్ నుండి ఢిల్లీ పోయే రైళ్ళు దిక్కు మారి షహరన్‌పూర్ మీదుగా వెళ్తాయన్నమాట.

ఇలా ఇంజన్లు ఒకవైపు నుంచి మరొక వైపుకు మారే స్టేషన్లు మన దేశంలో చాలా ఉన్నాయి. వాల్తేరు, విజయవాడ... వగైరా వగైరా. ఈ సంగతి మరిచినందుకు తిట్టుకొన్నాను! సరే, నా ఇరకాటం ఏమిటో మీ కర్థం అయ్యే ఉంటుంది. పెట్టి దిగి మారితే నడిగడ్డ మీద కాలు మోపినట్టు! లేకపోతే షహరన్‌పూర్ వరకూ నల్ల రాక్షసి వెనక ప్రయాణం తప్పదు. ఏం చేసినా వ్రతం చెడుతుంది. 'సరేలే, షహరన్‌పూర్‌లో ఇంజన్ మళ్ళీ దిక్కు మారుతుంది. ఇందులోనే ఉందాం' అనుకుంటుంటే, నలుగు రైదుగురు వ్యక్తులు చేపల బుట్టలతో అందులో చొరబడ్డారు. ఆ వాసన భరించలేక, వేరు ఆలోచన లేక, ఆ పెట్టె దిగి మధ్యగా ఉన్న మరో పెట్టెలో ఎక్కాను. కాని నాకు మనశ్శాంతి లేకుండా పోయింది.

ఆలోచనలు మనసును కలవరపెట్టడంతో, ఇంటర్వ్యూలో అడిగిన ప్రశ్నలకెసరు పెట్టేశాను. అన్నీ తెలిసిన ప్రశ్నలే అయినా దారుణంగా తగలేశాను. పరిణామం వేరే చెప్పాలా?

మామూలుగా వెళ్ళి ఉంటే, నాకున్న క్వాలిఫికేషన్స్, అనుభవాల మూలాన ఆ ఉద్యోగం సులువుగానే దొరికి ఉండేది. ఈ కాలంలో ముఖ పరీక్షల్లో ముఖ్యంగా చూసే మరో అంశం చలాకీతనం. లేనిపోని శంకలతో మనస్సుని కలవరపెట్టుకున్న నాలోని నీరసమే వాళ్ళకు కనబడింది కాని, నా అర్హత కాని, అనుభవం కాని కాదు. ముసలావిణ్ణీ, పట్టు సడలిన నా మనస్సునీ ఎంత తిట్టుకొని మాత్రం ఏం ప్రయోజనం?

అర్థంలేని నమ్మకాలు మనిషికి అనర్థం కలిగిస్తాయే తప్ప, వాటివల్ల ప్రయోజనం ఉండదని గుర్తించి, వాటికి దూరంగా ఉంటున్నాను. ●

('ఆంధ్రప్రభ' సచిత్రవారపత్రిక: 21-2-1979)